

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

tur. Certè inter homines, si quis tales duas præmissas loqueretur, censeretur sufficienter locutus esse etiam conclusionem.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

§60. **O**B. 1. contra 1. conclus. DEUS revelans objectum, non propterea revelat etiam ejus partes metaphysicas, vel genus, & differentiam, aut definitionem objectivam: ergo. prob. ant. DEUS revelans e. g. quòd detur calor, non eo ipso revelat, quòd detur disgregans heterogenea, & congregans homogœna: hæc est definitio caloris: ergo. Resp. dist. ant. DEUS revelans objectum non propterea revelat partes metaphysicas, genus, & differentiam &c. quoad statum objectivum, vel etiam quoad conceptum certum, & evidentem. neg. ant. quoad omnem statum intentionalem, seu conceptum dubium, vel tantum probabiliter verum. conc. ant. & neg. conf. ad prob. om. vel conc. ant. neg. conf.

§61. Dixi, DEUM loqui more quasi humano, seu accommodando se intelligentiæ hominum, circa usum vocum, atque signorum; unde quando dicit aliquod objectum, dicit id, prout homines idem solent dicere, qui, dum aliquid dicunt, volunt utique significare essentiam rei, & statum ejus objectivum, ut supra diximus: item volunt dicere, quòd detur illud, quod terminis aperte idem significantibus indicatur: e. g. quando dicunt, dari hominem, dicere volunt, etiam dari animal rationale, vel compositum ex anima rationali, corpore, & unionem; quia aperte idem sunt: & si quis dicentem, quòd aliquis homo sit in templo, interrogaret, an ibi sit aliqua anima rationalis, & corpus ei unitum, videretur quasi terminos non intelligens.

§62. At verò, quando dubium est, an talis conceptus huic rei conveniat, vel tantum est probabile, quòd ei conveniat, non statim homines volunt, hunc conceptum dicere; quia possent falsum dicere: consequenter etiam DEUS non censetur talem conceptum revelare: itaque, cum definitio caloris supra allata, sit dubia, vel tantum probabilis, non censetur eam DEUS revelasse. Aliud est de definitione hominis, quæ est apertissima, & clarissima.

Neque dicas. Ergo, quando definitio est tantum probabilis, verificantur contradictoria de definitione, & definito; nam hæc objectio spectat ad Logicam & præcisiones objectivas. Respondeo breviter. Revelatur objectum sub conceptu uno, nempe definiti, & non sub altero, nempe definitionis: sicut homo cognoscitur à longè sub ratione animalis, non autem sub ratione rationalis. Discrimen tantum est, quòd inter animal, & rationale, detur distinctio rationis ratiocinata: at verò inter definitum, & defini-

tionem, tantum detur distinctio rationis ratiocinantis: quæ tamen sufficit ad conceptus saltem quoad claritatem diversos, adeoque ad similiter diversas revelationes.

§63. Sed neque videtur dicendum, quòd in tali casu definitio, si re ipsa vera sit, attamen nobis tantum sub dubio, vel per solam probabilem noticiam cognita, à DEO quidem reveletur, nobis tamen hæc non sufficienter, aut proximè applicetur, adeoque non sit quidem proximè credibilis, attamen sit remotè credibilis, e. g. supra adducta definitio caloris; non, inquam, videtur hoc dicendum, saltem tunc, quando non videtur credibile, eam revelationem aliquando magis applicandam.

Ratio est. Cum nemo unquam DEUM tale objectum loquentem intelligat, cur id loquatur? cur ponat revelationes, quæ nemini unquam proximè applicatæ fuerunt, & verosimilius nemini unquam applicabuntur? nec enim unquam Ecclesia definit, quòd calor sit qualitas disgregativa heterogeneorum, & congregativa homogœnorum &c. Aliud enim est, quòd DEUS aliquando aliquam veritatem universalem dicat, cujus partes inclusæ necdum omnes sunt proximè applicatæ, quas tamen suis temporibus Ecclesia definiendo applicabit: aliud est, quòd DEUS dicat veritatem aliquam, quæ hucusque nulli applicata est, & verosimilius nulli unquam applicabitur.

Si tamen contendas, quòd casu quo definitio talis, vel res aliqua alia, nunc probabiliter tantum cognita, sit vera, & prævideatur suo tempore definienda, DEUS jam nunc eam loquatur, ne dici debeat, Ecclesiam aliquando condere novas revelationes, nil dicis contra nos; quia tantum sequitur, quòd conclusio, nunc tantum dubiè, vel probabiliter cognita ut revelata, possit suo tempore certò cognosci ut talis, & tunc credi: nondum autem possit credi stante dubio, vel habita sola probabilitate de illa: quod libenter concedimus.

§64. Ob. 2. contra 2. conclus. Si DEUS revelando veritates universales revelaret etiam particulares, in iis contentas, tunc ista propositio: *Socrates est redemptus à Christo*: esset revelata: atqui non est revelata: ergo. prob. mi. si esset revelata redemptio Socratis, tunc esset certior redemptio Socratis, quàm ejus existentia: sed hoc non potest dici: ergo. prob. ma. de redemptione Socratis constaret ex revelatione Divina: de ejus existentia constaret tantum ex communi fama, & traditione historicorum: sed revelatio Divina est longè certior, quàm illa fama, aut traditio: ergo. mi. superior etiam prob. existentia supponitur ad redemptionem: ergo hæc non potest esse certior illa.

Resp. 1. Fors posset negari, quòd redemptio Christi supponat existentiam redempti: certè quoad sufficientiam ad redimendum, passio Christi se extendit ad omnes possibiles homines: quamvis quoad actua-

ginalis

ginalis forte supponat existentiam, vel jam actualem, vel certe actuandam, seu futuram. Sed (ut permittatur cursus argumento) omnia neg. mi. ad prob. duplex est responso. Quidam negant majorem, & dicunt, ipsam existentiam Socratis credi per eundem actum, quo creditur ejus redemptio, idque confirmant ex eo; quod propositiones affirmativæ in materia contingenti affirmant etiam existentiam subiecti; talis autem propositio est actus fidei dicens: *Socrates est redemptus à Christo*: adeoque dicunt, redemptionem Socratis, creditam per actum fidei, esse quidem certiore, quam sit ejus existentia, affirmata tantum per actum naturalem, propter famam, & traditionem historicorum: non verò redemptionem esse certiore, quam sit existentia etiam credita, per eundem actum fidei cum redemptione.

§65. Sed in primis hæc regula Summulistica non potest intelligi de quolibet prædicato contingenti; nam defacto vera est hæc propositio contingens, & affirmativa: *Antichristus est redemptus*: *Antichristus est cognitus*: quin tamen Antichristus existat. Unde regula illa tantum intelligitur de prædicato actualis exercitii, vel formæ physicæ actualiter denominantis, adeoque inherens. Dein difficulter possunt hi auctores, rationem dare; quare non etiam hæc propositio: *Socrates existit*: sit de fide; nam juxta ipsos propositio: *Socrates est redemptus*: facit implicite hunc sensum copulativum: *Socrates existit, & est redemptus*: quæ propositio copulativa est de fide: & non tantum una, sed utraque ejus pars: adeoque non est ratio; quare non etiam qualibet pars seorsum sit de fide, & possit credi.

§66. Sanè, si existentia Socratis potest credi in complexo cum ejus redemptione, debet esse absolute revelata: adeoque potest etiam credi seorsum, estque etiam seorsum sumpta de fide; sicut quando *Gen. 2. v. 7.* revelatur hæc veritas, seu propositio copulativa: *Formavit igitur Dominus DEUS hominem de limo terræ, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ*: non tantum utrumque membrum conjunctim, sed etiam divisim, est de fide: scilicet, & quod DEUS hominem ex limo formaverit, & quod vitam inspiraverit. & quando *versu preced. seu 6.* revelatur: *Fons ascendebat à terra, irrigans universam superficiem terræ*: non tantum conjunctim, sed etiam divisim, est vera quælibet pars hujus revelationis, nempe, & fontem ascendisse à terra, & hujus superficiem irrigasse. Jam verò dicere, quod propositio: *Socrates existit*: sit de fide, est difficile, ut patebit ex objectione sequenti.

§67. Respondent itaque alii, & melius. neg. mi. ad prob. iterum neg. mi. Aliud est, quod existentia non minus verè debeat à partem existere; nam veritas objectiva stat in indivisibili: aliud, quod non minus debeat nobis esse certa; nam certitudo capit magis, & minus. Si non verè existeret Socrates, non posset supponi ejus existentia, nec ad

revelationem, nec ad actum fidei, ut est clarum: attamen potest supponi existentia, etiam si non sit ita firmissimè nobis certa, uti certa est per actum fidei redemptio, modo indubitanter à nobis sciatur, vel cognoscatur.

Dico certa nobis; nam DEO omnia, quæ scit, aut supponit, sunt æqualiter certa, ratione omniscientiæ suæ; unde, licet talia non revelet, quia, ut ad objectionem sequentem dicemus, jam nota supponit, potest ea ad suam revelationem, optimè, & prudentissimè supponere. Nobis autem non omnia, quæ supponuntur ad revelationem, vel ad actum fidei, debent esse æquè certa, ac est actus fidei, vel objectum per fidem creditum: & sic præsupponitur ad actum fidei applicatio revelationis per motiva credibilitatis, quæ antecederent non sunt tam certa, ac ipsa revelatio, & actus fidei; hic enim est firmior, ut patet ex propositione 19. ab Innocentio XI. damnata: *Voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in seipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationum, ad assensum impellentium*: adeoque etiam potest supponi notitia, licet non ita certa de existentia Socratis, ad actum fidei de ejus redemptione.

§68. Accedit, quod, quando revelatur Socrates redemptus, absolute immediate reveletur tantum redemptio existens, & non Socrates: sicut, quando revelatur redemptus Antichristus, revelatur tantum absolute existens ejus redemptio, & non ipse; ut enim jam dictum est, §65. in his propositionibus non necessariò affirmatur existentia subiecti. Jam verò redemptio Socratis, & ejus existentia, non sunt idem, sed ad summum sunt metaphysicè connexa (quod pronunciamus) ut autem diximus, revelato aliquo objecto, non revelantur necessariò omnia metaphysicè connexa cum illo; hinc etiam in nostro casu non necessariò revelatur existentia Socratis, sed hæc tantum supponitur antecederent nota: adeoque hæc veritas: *Socrates existit*: nec est de fide, nec creditur. Hactenus dicta majorem lucem accipient ex solutione objectionis sequentis.

§69. Ob. 3. contr. §. conclus. Si conclusio objectiva, deducta ex majore revelata, & minore naturaliter evidens, est de fide, tunc omnis veritas naturaliter evidens, e.g. etiam ista: *Nunc existit dies*: est de fide: hoc non potest admitti: ergo. prob. ma. fiat hic syllogismus: *Omne, quod nunc est existens, scitur à DEO esse nunc existens: sed nunc dies est existens: ergo à DEO scitur dies nunc esse existens*: in hoc syllogismo major universalis est de fide: minor est naturaliter evidens: ergo juxta nostram assertionem conclusio objectiva est de fide.

Jam fiat alter syllogismus: *Omne, quod à DEO scitur, esse nunc existens, nunc existit: sed à DEO scitur, dies esse nunc existens: ergo nunc dies existit*: in hoc syllogismo utraque præmissa est de fide: ergo etiam conclusio objectiva, seu veritas na-

turaliter evidens primò posita. Et quod probatum est de ista veritate, potest eodem modo probari, de quavis alia veritate naturaliter evidente, scilicet, eam sciri à DEO, & omne scitum à DEO ità se habere, prout scitur ab ipso.

570. Hæc objectio satis molesta est: retorqueri tamen aliquatenus potest in adversarios. Hæc ratione quævis veritas naturaliter evidens, saltem erit objectum conclusionis Theologicæ; non enim potest simpliciter negari, conclusionem, deductam ex una præmissa de fide, & altera naturaliter evidente, esse conclusionem Theologicam, cujus oppositum est erroneum: quod etiam non potest dici de qualibet veritate naturaliter evidente: quis enim dicat, eum, qui negaret, nunc esse diem, admittere errorem circa fidem? Quæcunque autem solutio hujus retorsionis, vel difficultatis circa conclusionem Theologicam, ab adversariis data fuerit, serviet etiam nobis, circa actum fidei, vel objectum de fide. In forma. neg. ma. ad prob. conc. conclusionem primi syllogismi esse de fide; nam etiam hanc diem nunc existentem sciri à DEO, est satis revelatum, nempe implicite in maiore universali: nego autem, conclusionem secundi syllogismi esse de fide.

571. Dices 1. Secunda conclusio est deducta ex duabus propositionibus, seu præmissis revelatis: ergo etiam est revelata, adeoque, juxta dicta in superioribus conclusionibus, est de fide. Resp. me, priusquam probarem illas conclusiones, jam dixisse, videri faciendam aliquando exceptionem: & certè propter hanc ipsam rationem, ne scilicet omnes veritates naturaliter evidentes debeant dici, esse de fide (quod esset valde paradoxum, & à nemine admissum) debet aliqua exceptio fieri.

Itaque excipimus, & dicimus, conclusiones, seu veritates deductas ex duabus præmissis de fide, vel maiore universali de fide, & minore particulari naturaliter evidente, non fore de fide tunc, quando eæ conclusiones, seu veritates, jam præsupponi debent esse notæ ante ipsum assensum præmissarum, vel saltem unius ex præmissis, ità, ut non possit assensus præstari præmissis, nisi jam prius præstitus fuerit conclusioni, vel certè hujus veritas jam fuerit prius nota; tunc enim non debet censerì revelatio præmissarum etiam esse revelatio conclusionis.

572. Cujus rei ulterior ratio etiam est ista. Sicut homo aliquod objectum, quod explicite non dicit, non censetur dicere implicite (quamvis illud ex aliis dictis inferri possit) si illius notitia jam necessario præsupponitur, ad veritatem aliorum explicite dictorum: ità quoque DEUS illud objectum, quod explicite non revelat, neque revelat implicite, cujus notitia jam necessario præsupponitur, ad veritatem explicite revelatorum.

Et ratio ulterior pro utroque dicto, tam DEI, quam hominis est; quia talis dictio, vel

revelatio objecti hujus jam prius noti, nisi habeatur alius finis, quam præcisè notitia objecti, videtur superflua: certè non necessaria: adeoque merito negatur, quamdiu non efficaciter probatur. Alii dicunt, talem revelationem involvere circulum vitiosum; nam ideo esset de fide, nunc diem existere; quia DEUS scit: & ideo DEUS sciret; quia dies existit: sed sufficit mihi ratio prior. Quod autem veritas conclusionis jam essentialiter præsupponatur nota ad assensum præmissarum, seu saltem ad assensum minoris, est clarum; ideo enim DEUS scit, diem existere, quia existit: certè nos non scimus, id DEUM scire, nisi quia scimus, diem existere.

573. Ex his ulterius infero, quod, si veritas conclusionis jam ità præsupponatur nota ad assensum præmissarum, talis conclusio objectiva neque videatur esse conclusio Theologica strictè dicta, cujus scilicet oppositum sit error circa fidem; nam non videtur esse talis error, præcisè negare, hunc diem existere. Dixi, conclusio objectiva; nam conclusio formalis, deducta ex talibus præmissis formalibus, præsertim, si se reflectat in præmissas objectivas, non potest negari, saltem quoad objectum formale, sine errore circa fidem; quia negarentur præmissæ. Similiter solvenda est objectio, qua dicitur, cuique revelatam esse suam existentiam, eamque esse de fide; eoque cuique revelata, adeoque de fide sit, propria ipsius redemptionis à Christo facta, qua supponit existentiam; nam eodem modo responderetur, ad revelationem de redemptione jam supponi notitiam de existentia; ideo enim scitur, aliquis esse actualiter à Christo redemptus; quia scitur existens pro aliqua temporis differentia.

574. Dices 2. Si dicta hucusque subsistunt, non potest credi Divina autoritas per modum conclusionis objectivæ: hoc est falsum: ergo, prob. ma. ad omnem actum fidei auctoritas Divina præsupponitur, ut aliunde nota: ergo juxta nos non potest credi. Resp. neg. ma. ad prob. neg. ant. non enim supponitur nota auctoritas DEI ad omnem actum fidei, sicut supponitur existentia dei ad hunc actum, seu præmissam: DEUS scit, hunc diem existere; nam jam per aliquem antecedentem actum prius debet esse nota existentia dei; alias non possum affirmare, DEUM scire eam existentiam dei. At non antecederet ad præmissas debet jam affirmari auctoritas DEI: nec, ut habeam præmissas, ex quibus inferam auctoritatem DEI, deo jam necessario præviè affirmare auctoritatem Divinam: sed hanc affirmo, nempe in identitate in tertio per ipsas præmissas.

575. Dein non nego, quod DEUS possit aliquando, talem veritatem naturaliter evidentem revelare, (quia multæ veritates naturaliter evidentes in Sacris Scripturis revelatæ sunt, e. g. quod homines moriantur: quod sol luceat: quod dies, & nox, & anni tempora, sibi succedant &c.) præsertim non ne-

go, quod DEUS id possit, si habeat alium finem, quam præcisè notitiā objecti: vel, si sint tales circumstantiæ, in quibus talis veritas non necessariò supponatur antecederet nota ad assensum præmissarum: vel, si obfirmatè id contendas, omittam etiam, quod DEUS absolute possit, revelare veritatem taliter præsuppositam.

Nego autem, DEUM quascunque veritates ita præsuppositas (de quibus n. 571.) implicite revelasse, aut eas nunc esse de fide: quamvis, si DEUS eas revelare vellet, possent esse de fide. At verò auctoritatem suam, sive infallibilitatem in cognoscendo, & dicendo, DEUS in S. Scriptura sæpe revelavit, etiam in circumstantiis, in quibus prævia notitia ejusdem auctoritatis non fuit ita necessaria ad assensum præmissarum: adeoque est lata disparitas.

576. Dices 3. Si conclusio: *Dies existit*: deducta ex supra memoratis præmissis de fide, non est de fide, ruunt probationes quartæ & quintæ conclusionis nostræ: hoc admitti non potest: ergo. prob. ma. in hocstant illæ probationes, quod DEUS, revelans propositionem universalem, clarè cognoscat particulares in ea contentas, & has revelet: vel quod subjectum conclusionis, sit idem cum subjecto propositionis majoris, aut alterius de fide: vel saltem in eo subjecto includatur; adeoque, quidquid revelatur de uno, reveletur etiam de altero, juxta principium Logicum *Dictum de omni*: sed hæc omniarum, ut patet consideranti: ergo.

Resp. neg. ma. ad probationem disting. majorem. in hocstant illæ probationes, quod DEUS revelans propositionem universalem, particulares in ea contentas cognoscat, & revelet: & quod omne dictum de subjecto præmissæ, e.g. majoris, dicatur etiam de subjecto conclusionis; quando adest ratio dicendi, quod DEUS propositiones particulares velit revelare, & quod, quidquid revelat de uno subjecto, velit etiam revelare de altero. conc. ma. quando non adest talis ratio, sed potius ratio dicendi, quod non velit revelare. neg. ma. & dist. sic. mi. neg. conf.

577. Revelatio externa, de qua hic loquimur, cum sit ens creatum, potest esse perfectior, vel minus perfecta pro libitu DEI; unde potest hic, per eam revelare plura, vel pauciora, clarius, vel obscurius, confusè, vel distinctè: adeoque potest intendere, vel manifestationem etiam veritatum particularium, vel tantum manifestationem alicujus veritatis universalis in confuso: quid autem ex his duobus velit, sæpe debet aliunde colligi. In casibus quartæ, & quintæ conclusionis, videtur DEUS saltem ut plurimum (sic enim limitantur eæ conclusiones) velle manifestare veritates particulares, adeoque has loqui. Et hujus ratio est; quia alias deberet admitti contra communem, quod Ecclesia conderet novas revelationes: item, quod non esset cuique de se in particulari credibile fide Divina, se esse redemptum à Christo: quod in peccato moriens, sit damnandus, aut, quod in gratia moriens, sit salvandus &c. quæ ibi deduximus. At, quod in casu objectionis

DEUS velit tantum, manifestare aliquam veritatem universalem, neque intendat revelare veritates particulares, ratio sumitur partim ex eo, quod istud non probetur, partim ex hoc ipso absurdo, quod omnes veritates evidentes deberent esse de fide.

578. Jam quod spectat ad principium: *Dictum de omni*: verissimum id est, in hoc sensu, quod prædicatum, dictum de termino universali, conveniat etiam particulari sub illo contento, & de hoc per legitimam consequentiam possit inferri: sicut in casu objectionis legitime inferitur: *Nunc dies existit*. At illud principium non est accipiendum in hoc sensu, quod, si quis loquatur universale, loquatur etiam particularia contenta; nam, cum locutio pendeat ab intentione loquentis, potest quis velle, manifestare veritatem universalem in confuso, quin velit manifestare omnes veritates sub ea contentas, adeoque quin velit eas loqui: imò potest velle, ut audiens non veniat in notitiā veritatum particularium. vide dicta d. n. 538. Si autem DEUS non loquatur hanc propositionem: *Nunc dies existit*: etsi ea inferatur ex aliqua revelatione, non est in se revelata, adeoque non est de fide.

579. Dices. Si Ecclesia definiret, hunc diem existere, tunc DEUS hanc veritatem particularem revelasset. Resp. in primis non sequi, quod DEUS eam revelasset in ea universali: *Omne, quod DEUS scit existere, existit*; potuisset enim eam aliter, etiam immediate revelare. Si autem Ecclesia definiret, quod in ea universali DEUS hanc particularem revelasset, facienda esset exceptio, & dicendum, quod DEUS, non quidem omnia particularia, quæ scit existere, revelaverit, sed tantum existentiam hujus diei. At non puto esse periculum, quod Ecclesia sit istud definitura.

580. Ob. 4. Possit contingere, ut, quando major universalis est revelata, minor naturalis, sit moraliter quidem certa, attamen reipsa falsa: quo casu conclusio etiam erit falsa: ergo non poterit esse actus fidei, neque ejus objectum de fide. Resp. 1. nos in assertione posuisse minorem evidentem, adeoque veram. Resp. 2. om. totum. Assertio nostra solum vult, quod conclusio objectiva sit de fide, in casu minoris tantum moraliter certæ, & simul veræ; nam, si vera non est, utique conclusio objectiva de fide non est. verbo. Dicendum est, in casu certitudinis moralis, non qualiscunque, sed positivæ, & ex valde gravibus rationibus haustæ, prudenter judicari, veritatem conclusionis contineri in veritate majoris revelatæ, adeoque etiam esse revelatam; hinc prudenter posse quemvis conari ad eliciendum actum fidei: & hunc, supposito, quod minor vera sit, Divino cum auxilio eliciendum: Si autem (ut absolute fieri potest) minor, & consequenter etiam conclusio, esset falsa, DEUS ad falsum actum supernaturali auxilio non concurret; itaque conatus ille carebit effectu, seu actu fidei: non tamen carebit suo

fuio m g ito: elicietur quidem actus, seu assensus: sed naturalis tantum, & falsus.

ARTICULUS III.

An Fides Divina sit discursiva.

581. **D**ico 1. Actus Divinae fidei non est necessario discursivus, ita communissime omnes. Prob. conclusio negativè; quia probari nullatenus potest, actum fidei necessario debere esse discursivum; potest enim aliquis immediatè, per simplicem adhesionem ad verbum DEI, absque ulla illatione unius ex alio, credere aliquod mysterium: imò ordinariè ita fideles credunt. Ubi nota ex Logica, discursivum, propriè dictum, esse orationem, in qua unum ex altero inferitur; unde debet unum esse medium, seu ratio, ex qua aliquid aliud inferitur. *Discursus formalis* stat in tribus, vel saltem duabus propositionibus, realiter distinctis, scilicet *maiore, minore, & consequente*, vel saltem *antecedente & consequente*. Dico *saltem*; quia aliqui dubitant, an detur enthymema in mente: major, & minor, vel antecedens, debent, pro priori naturæ antecedere consequentiam, & illuminare intellectum, ut agnoscat connexionem objectivam in tertio, & ex hac inferat identitatem inter se in conclusione.

582. *Discursus virtualis* non est tantum propositio qualibet causalis (nam etiam DEUS potest formare propositiones causales, non tamen discursum virtuale, strictè dictum, nisi fiat quaestio de nomine) sed est propositio unica, habens tendentiam, æquivalentem antecedenti, & consequenti, ita, ut una pars, formaliter distincta ab altera, repræsentet identitatem in tertio, & quasi illustret intellectum, ad concipiendam, & inferendam alteram, seu identitatem inter se: simili ferè modo, quo in *tr. de DEO n. 555.* diximus, quod cognitio DEI aliquo modo eminentiali illuminet ad volitionem cognitioni identificatam.

Dico *simili ferè modo*; nam in discursu virtuali dantur imperfectiones, quæ non dantur in cognitione, vel volitione Divina: & præsertim datur ista, quod discursus virtualis præsupponat duas apprehensiones, realiter distinctas, unam objecti formalis, alteram objecti materialis, quarum prior illuminet ad concipiendam secundam. Unde, si in hoc sensu stricto sumatur discursus virtualis, non video, cur actus fidei semper debeat esse discursus virtualis; nam sufficit actui fidei, si sit propositio causalis: nec videntur credentes, semper identitatem in tertio, pro priori rationis cognoscere, sed simul testimonium DEI, & ipsum mysterium, tanquam causam, & effectum, ut fit in aliis propositionibus tantum causalibus.

583. Dico 2. Potest tamen absolute actus fidei esse discursivus, formaliter, & virtualiter. ita Vasquez, Lugo, Hurtado, Medina, Becanus, Arriaga, Ripalda, Mastrius, Haugoldus, Platelius, & alii, maxime Re-

centiores. Probatur. Non est ulla implicitantia in hoc, quod aliquis antecederet pro priori naturæ, per præmissas duas, vel unam, cognoscat revelationem DEI, de aliquo mysterio factam, & ab hac cognitione illustretur, ad inferendum in consequentia actum fidei de illo mysterio: e. g. hæc propositio: *Omne, quod DEUS dixit, est verissimum*: non tantum est veritas naturaliter cognoscibilis, & cognita: sed etiam est revelata, seu revelatio in Scripturis frequens: potest ergo ex ea, & ex altera revelata, fieri syllogismus: e. g. *Omne, quod DEUS dixit, est verissimum: sed DEUS dixit, Verbum esse incarnatum: ergo Verbum est incarnatum*: vel potest fieri tantum enthymema: *DEUS dixit, Verbum esse incarnatum: ergo Verbum est incarnatum*: in quo discursu conclusio potest esse actus fidei; nihil enim obest.

Noto tamen, ad hoc, ut non tantum præmissæ sint actus fidei, sed etiam conclusio, necesse esse, ut conclusio se reflectat in præmissas objectivas; & sic intrinsecè attingat objectum formale; quanquam enim probabilis sententia quorundam philosophorum sit, conclusionem non semper se debere in præmissas objectivas reflectere, potest tamen id sæpe, imò fors sæpissime fieri; neque enim defendere volo ullo modo, quod præmissæ, unà cum conclusione, non attingente intrinsecè testimonium DEI, simul sumptæ, constituent integrum actum fidei, constitutum ex pluribus partibus realiter distinctis.

584. Ob. 1. Juxta SS. Patres, fides non est inquisitiva: ergo nec discursiva. Confirm. 1. Fides Angelorum est ejusdem speciei cum nostra: sed illa non est discursiva: ergo nec nostra. Confirm. 2. Habitus fidei non posset influere in præmissas: ergo præmissæ non possent esse actus fidei: atqui deberent etiam esse actus fidei: ergo. prob. ant. non est idem habitus principiorum, & conclusionum: ergo, si habitus fidei influeret in conclusionem, quæ esset actus fidei, non posset influere in præmissas, quæ sunt principia ejusdem actus. prob. etiam mi. subsumpta. præmissæ deberent esse certiores conclusionem: atqui in via non datur actus certior actu fidei; ergo præmissæ deberent esse actus fidei; alias non essent æquæ certæ, multò minus certiores, quàm conclusio.

Resp. dist. ant. fides non est inquisitiva, hoc est, curiosè investigans, & examinans mysteria. conc. ant. non est inferens unum ex alio. neg. ant. & conf. De hac subtilitate scholastica SS. Patres non erant solliciti. Ad 1. confirm. dist. ma. Fides Angelorum est ejusdem speciei cum nostra in consideratione Theologica. conc. ma. in consideratione physica. neg. ma. & om. mi. neg. conf. Sicut est ejusdem speciei Theologica actus fidei, sive credatur verbo DEI scripto, sive tradito, sive hac, sive alia ratione applicato; quia datur idem motivum, seu testimonium DEI, ita etiam, sive fides discurrat, sive non, est ejusdem speciei Theologica; quia etiam manet idem motivum, ut inferius dicemus pluribus.

585. Ad